

Hele Kai Kjær-Hansens formandsberetning findes på Israelsmissionens hjemmeside (www.israel.dk). Den kan også rekvireres fra Israelsmissionens sekretariat. Her på midtersiderne den principielle del.

Om årsregnskabet, se s. 6 her i avisen.

"Det er ikke den tomme grav, der skal "bevise" opstandelsen; det er tværtimod opstandelsen, der forklarer, at graven er tom."

Kai Kjær-Hansen

Påske, anti-påske og jødemission

Af Kai Kjær-Hansen

Israelsmissionens årsmøde falder som sædvanlig tæt op ad påske. Det er en tilfældighed. Derimod var det ikke en tilfældighed, at det såkaldte Judas-evangelium blev offentliggjort på koptisk og engelsk kort tid før påske 2006. Heller ikke, at filmen *The Lost Tomb of Jesus* har fået verdenspremiere her kort tid før påske i år.

Bag dette ligger en nøje planlagt timing, hvilket der naturligvis ikke er noget forkert i, når man vil have sit budskab ud. Begge dele er anti-påske.

Hvad har dette med Israelsmission at gøre? En hel del. Har Judasevangeliet nemlig ret, så lad os nedlægge vores jødemission. Jo før jo bedre. Og har den amerikanske filmproducent James Cameron ret i, at Jesu familiegravsted er fundet med knoglerester af bl.a. Jesus, hans kone Maria Magdalene og Judas, ægteparrets fælles søn, så lad os da være ærlige og sige, at vores kristentro bygger på en løgn. Der er intet alternativ. Og hvorfor spille vores liv og kræfter på at bringe en løgn til Guds ejendomsfolk Israel. Nogle af os kunne måske endog blive fristet til at gå over til den del af jødedommen, som stadig har bevaret troen på, at Gud ved dagens ende skal oprejse "nogle til evigt liv, andre til forhånelse, til evig afsky," som det lyder i Daniels Bog 12,2.

Judasevangeliet og opstandelse

Når det drejer sig om Judasevangeliet, er det bedømt ud fra de fire kanoniske evangeliers let ikke et evangelium. Det hører en anden verden til, ikke evangeliernes verden. Helten er Judas Iskariot. Hans heltegeming er, at han hjælper Jesus til at dø. Jesu sjæl er på gnostisk vis indesparret i kroppens fængsel. Jesus kommer ud af dette fængsel ved, at Judas overgiver ham til døden. I Judas-evangeliet er der ikke tale om, at Jesus dør for menneskers skyld.

Heller ikke at Gud oprejser ham fra de døde. Det samme gælder for Thomasevangeliet, som i visse kristne kredse synes mere stuerent. Ingen af disse evangelier har meget til overs for skabelsens Gud, Israels Gud. Skabelse er stort set en misforståelse. Frelse består i erkendelse af ens egen guddommelige oprindelse. Anderledes er det i evangeliet om Jesus fra Nazaret. Han tilvejebringer frelse ved sin stedfortrædende død på denne jord. Og Gud sætter sit blå stempel på hans gerning ved at oprejse ham fra de døde. Dette har også betydning for nutiden. I det vi både ser bagud og fremad, både fastholdes af, hvad Gud har gjort og hvad Gud vil gøre, kan vi leve livet i kærlighed til Gud med fordringen om at elske vor næste som os selv.

Jesu legemlige opstandelse er ikke det samme som genoplivelse. Jairus' lille datter, enkens søn fra Nain og Lazarus oplevede ikke en opstandelse; de blev genoplivet, atter vakt til live; de døde igen og venter på opstandelsens morgen i deres grave. Anderledes er det med Jesu opstandelse. Han blev ikke vakt til live for så senere at skulle dø. Uden hans legemlige opstandelse er der intet håb for os om en legemlig opstandelse på den yderste dag. Håbet om vores opstandelse er uløseligt knyttet til hans opstandelse.

Fanfaren i Det Nye Testamente er, at vi har opstandelsens morgen i vente, på grund af Kristus og sammen med Kristus. Og dette håb føler vi os forpligtet på fortsat at dele med jøder.

Jesu knoglekiste og opstandelse

På Jesu tid blev døde ikke begravet i jorden, men blev ofte lagt i en klippegrav. Når legemet var gået i forrådnelse, blev knoglerne samlet sammen og lagt i en lille kiste eller stenkasse. En sådan kiste kaldes ossuarium, hvilket blot betyder knoglekiste. I Jerusalem og omegn er der fundet mange sådanne ossuarier, ofte med dekorationer og inskriptioner med blandt andet den afdødes navn.

I begyndelsen af 1931 holdt den kendte jødiske arkæolog E.L. Sukenik et foredrag for kolleger i Berlin. Her kom han bl.a. ind på en gravinskrift, som lød "Jesus, søn af Josef". Og straks blev det proklameret i Radio Berlin, at Jesu grav var fundet. En sådan sen-

sationel udnyttelse i medierne af denne inskription tog Sukenik kraftigt afstand fra.

Og i år forsøger så den kendte filminstruktør James Cameron at skabe genstandelse med en film, der gennemslagsomt betegnes som "dokumentar", men snarere er spekulation. Der er ingen grund til at gå i detaljer. Det er og forbliver gætværk at hævde, at Jesu familiegrav er fundet. Personnavnene på de fundne ossuarier er ganske almindelige – det gælder også Jesus-navnet, på hebraisk Jeshua. Dna-prøver, der er taget, kan naturligvis ikke bevise, at nogle af knogleresterne hører Jesus til og andre Maria Magdalene, som skulle være gift med Jesus. Den israelske forsker, der har udgivet rapporten om udgravningen, åbner ikke en lille kattedør for, at det skulle være Jesus og hans familie, der er begravet her; tværtimod finder han det både arkæologisk og historisk helt usandsynligt.

James Cameron har givet sit bidrag til at modbevise Jesu opstandelse. På ét punkt er hans film dog med til at skærpe problemstillingen om Jesu opstandelse. Cameron er klar: Hvis Jesu knoglerester ligger i en knoglekiste i Jerusalem, kan Jesus ikke være legemligt opstanden.

På det punkt har James Cameron ret. Alle jøder i Jerusalem på Nytestamentes tid ville være enige med Cameron, både dem der ikke troede på, at Jesus var Messias, og dem der troede det.

Det mest mærkværdige er, at nogle kristne teologer op gennem det 20. århundrede og i dag ikke synes at have de store problemer her, og at det for dem hverken gør fra eller til, om Jesus stadig ligger i en grav eller knoglekiste i Jerusalem.

Opstandelse og historisk løgn

Svend Andersen, professor i teologi ved Århus Universitet, er blevet spurgt, hvad det betyder for ham, hvis Jesu jordiske rester i dag ligger i en kiste i Israel. Hertil svarer han, at Jesu opstandelse ikke er en "historisk kendsgerning, det er ikke noget vi kan bevise, og derfor vil fundet af Jesu grav heller ikke rokke en tøddel ved min opfattelse af opstandelsen... Men opstandelse betyder ikke, at Jesus blev levende igen, som et menneske." Alligevel vil han ikke opgave evangeliets trøst: "Han (Jesus) gør sin virkning, han

er til stede i nadveren, og vi kan tale til ham." (Kristeligt Dagblad 3.3.07).

Det er sagt før. Og hvad jeg her siger er – uden teologisk latin – også sagt før: så bygger kristendommen i sit udgangspunkt på en historisk løgn. Så er de første vidner svindlere og bedragerer. Måske fromme og givetvis velmenende, men dog svindlere.

De er døde og kan ikke tage til genmæle. Så må vi andre gøre det.

Udsagnene "Jesus er død og begravet" og "Jesus er opstået"/"Gud opvakte Jesus fra de døde" er udsagn, som findes blandt de første Jesus-troende i 30'ernes Jerusalem. Det sidste er ikke mindre "historisk" end det første. Udsagnene lød i Jerusalems gader kort tid efter Jesu død, og som sådan kan de gøres til genstand for historisk undersøgelse og kritik.

Udsagnet "Jesus er opstået" beviser som isoleret historisk udsagn ikke, hvorvidt han faktisk, i "virkeligheden", gik ud af graven i legemlig skikkelse; "legemlig", dvs. i kontinuitet med manden fra Nazaret og dog på en mysteriefyldt måde også transformeret.

Men udsagnet kan ikke ignoreres, når man historisk vil forsøge at forstå de første Jesus-troendes tro samt den kristne tros opståen. At "Jesus er død og begravet" og at "Gud oprejste ham fra de døde" hører med til de ældste lag i den kristne tradition. Det er en historisk konstruktion at påstå, at udsagnet "Gud oprejste Jesus fra de døde" hører med til den oprindelige kristne tro.

En sådan legemlig opstandelse forudsætter for de vidner, vi taler om, at Jesu grav var tom. Det er papir-analyse – og meget vestligt tænkt – at hævde, at de første Jesus-troende godt kunne leve med, at Jesu jordiske rester lå i en nærliggende grav i Jerusalem, og så samtidig proklamere Jesu legemlige opstandelse – med alt hvad det indebærer. Det er ikke den tomme grav, der skal "bevise" opstandelsen; det er tværtimod opstandelsen, der forklarer, at graven er tom. Uden tom grav ingen opstandelsestro for disse første vidner.

At Jesu grav var tom, var

Koret Lusangi gav en flot koncert lørdag aften. – Jesus lever!

Jesu venner og modstandere i 30'ernes Jerusalem enige om. De havde divergerende meninger om "hvordan" og "hvorfor". Ingen havde været til stede, da den påståede opstandelse fandt sted. Det er muligt, at der må findes et andet begreb end "historisk" om dette. For de første Jesus-troende var det imidlertid noget, der fandt sted "i virkeligheden", i historiens rum, og var en Gudshandling i denne verden. Jesu opstandelse opstod ikke som en idé i deres hoveder.

Opstandelse, tro og vantrø

Forud for Jesu død har vi desillusionerede disciple, og ikke blot det, men deres tro til Jesus ligger i ruiner, fordi han ikke vil være Messias på deres betingelser. Nogle få uger efter forkynder de frimodigt og uforfærdet, at Gud har opvakt Jesus fra de døde. Dette omsving kræver en historisk forklaring. Mange er givet uden reference til Jesu legemlige opstandelse, og ingen af dem er vandtætte. Men ofte præsenteres det, som om de næsten historisk set er vandtætte.

Heller ikke disciplenes forklaring, at Gud opvakte ham fra de døde, er historisk vandtæt. Historiske argumenter alene kan ikke "bevise" – eller få nogen til at tro på – Jesu legemlige opstandelse. Men historiske modargumenter kan sætte spørgsmålstegn ved de holdninger, der har ført til udbredt skepticisme vedrørende Jesu legemlige opstandelse.

Når nogen mener, at det med historiske argumenter står 1-0 til det synspunkt, at Jesus ikke er opstået, må det gøres gældende, at den "føring" ikke holder. Med historiske argumenter er stillingen første vidner.

Om det bliver et "ja" til Jesu

opstandelse? Det afgøres i tro. Om det bliver et "nej" til Jesu opstandelse? Det afgøres også i tro. Vantrø er nemlig også en form for tro.

Men dette ændrer intet ved, at Jesu legemlige opstandelse fra første færd hørte med til de første Jesus-troendes forkyndelse. Og uden en sådan kan det formodes, at "kristendommen" hurtigt var afgået ved døden.

For nogle hører det naivitetsverden til at fastholde troen på Jesu legemlige opstandelse. For mig er det mere naivt at tro, at kristentroen vil have en fremtid uden en frimodig forkyndelse af Jesu – og dermed af vor egen fremtidige – opstandelse sammen med ham.

For mig er det uforståeligt, at man som kristen vil bevare evangeliets trøst og glæde, selv om dette bygger på en – uden teologisk latin – historisk løgn.

Og jeg har svært ved at forestille mig, at et så amputeret budskab kan få en jøde til at blive en Jesus-troende jøde.

I den korsfæstede og opstandnes fodspor

Det gode budskab om den korsfæstede og opstandne Jesus har vi fået gennem de første Jesus-troende jøder. Dette var centrum i deres forkyndelse. En ny tid var oprundet. Igennem Jesus havde Gud besøgt sit folk. Jesus var Israels Messias. Med ham var den messianske tid oprundet. Det betød godt nyt også for hedningefolkene.

Derfor glæder vi os i Den Danske Israelsmission over, at der stadigvæk er jøder, der kommer til tro på Israels Messias. På verdensplan vokser den messianske bevægelse, nej, ikke eksplosivt, men den er dog i vækst.

Vi stiller os bag den messianske bevægelse. Der findes også i denne afarter, som vi sammen med hovedstrømmen af messianske jøder tager afstand fra; men det ændrer dog ikke ved, at Jesus-troende jøder som sådan kan regne med vores støtte – selvfølgelig også dem der ikke har en luthersk teologi, og dem er der flest af i den messianske bevægelse, i Israel såvel som i diasporaen. Vi ved, hvem vi selv er som lutheranere, men som bevægelse – og i praksis – er vi i konfessionel henseende "brede". Vi har det i hvert fald bedre med at være sammen med ikke-lutheranere, der tror på Jesu legemlige opstandelse og genkomst end lutheranere, der benægter dette.

Når de Jesus-troendes virke og demokratiske rettigheder trues eller angribes i den demokratiske stat Israel, stiller vi os bag dem. Vi forstår stadigvæk ikke, at en lang tids chikane mod den lille messianske menighed i ørkenbyen Arad ikke er blevet støttet af de israelske myndigheder. Vi holder af Israel, så meget, at vi også tør kritisere Israel. Vi har ikke opgivet håbet om bedre tider for de stridende parter i Mellemøsten. Vi vil ikke lade forhåbninger om Jesu snarlige genkomst gøre os passive, så vi ikke fortsat kæmper for ret og retfærdighed på det menneskelige plan mellem de stridende parter.

Sammen med Jesus-troende jøder udgør vi som kristne et folk, der venter Jesu andet komme. Da skal alt blive godt. Ultimativt godt. Inden da beder vi om, at vi i tro på Jesu opstandelse må være trofaste mod evangeliets forpligtelse om at bringe evangeliet til det jødiske folk og tale forsoningens sag blandt jøder og palæstinensere i Mellemøsten.

Immanuel Kirken i Jaffo

Fra Formandsberetningen

Bag Immanuel Kirken i Jaffo står den nordiske paraplyorganisation Joint Mission to Israel, som vi er del af. Siden 2004 har præsteparret heddet Vicka og Jan Mortensen.

Jan Mortensen holder to ugentlige gudstjenester. Dels om lørdagen, hvor den hebraisktalende menighed samles med omkring 30 deltagere; dels om søndagen, hvor den engelsktalende menighed samles med omkring 20 deltagere. I året, der er gået, er det lykkedes at danne et fælles menighedsråd.

I ugens løb er der forskellige aktiviteter. Vicka Mortensen står fx som leder af en bibelstudie-gruppe for kvinder, og den danske volontør Sanne Dyssegaard Pedersen er korleder og afløser som organist. Hun vender tilbage til Danmark til sommer og har om nogen været langtids-volontør for Israelsmissionen, hvilket vi skylder hende megen tak for.

Meget glædeligt er det, at Jan Mortensen løbende har nogle til dåbsundervisning. Nej, ikke i dusinvis, men dog er der nogle, som beslutter sig for dåb i Jesu navn. Hvilken glæde og opmuntring til fortsat arbejde.

Immanuel Kirkens tårn rager op i bybilledet og er synligt for enhver. Mange israelere besøger kirken; gennemsnitligt er der 150 grupper om året med et besøgstal på omkring 4.500. Ved gudstjenesten sidste juleaften var der over 200 deltagere, heraf mange israelere, der ellers ikke går i kirke. Helt specielt var det, at et jødisk pigekor deltog ved denne gudstjeneste. Også til den kommende påske vil dette pigekor medvirke ved gudstjenesten, som naturligvis indbefatter tekster fra Det Nye Testamente, prædiken og messianske sange.

Også på andre måder er Immanuel Kirken blevet eksponeret. En af medarbejderne, Johannes Elgvin, blev i julen interviewet på israelsk tv. Og et medlem af kirkens kor deltog i tv-sangkonkurrencen "Stjerne for en aften". Ganske vist blev han "kun" nummer 7, men han fik herigennem lejlighed til at vidne om sin tro på Jesus, hans "stjerne" og henvise til Immanuel Kirken. Som Jan Mortensen skriver: "hans vidnesbyrd om den sande stjerne i hans liv hænger stadig i luften."

Familien Mortensen har forlænget deres ansættelse til 2009, hvilket vi naturligvis glæder os over.

"Eran" fra det tidligere Sovjet blev døbt af Jan Mortensen i 2006.

Ni måneder til jul

Formandsberetningens afslutning

I dag er der ni måneder til jul. Og i morgen er det Mariae Bebudelsesdag, så i år svarer kirkeår og graviditetsslængde til hinanden.

Enhver, der har været i Fødselskirken i Betlehem ved, at man ikke kommer derind, hvis man ikke vil bøje sig. Åbningen til kirken er lille. Man kommer heller ikke ind i inkarnationens mysterium, hvis man ikke vil bøje sig. Heller ikke ind i korsets mysterium og heller ikke ind i den åbne gravs og opstandelsens mysterium, hvis man ikke vil bøje sig og i ydmyghed og taknemmelighed modtage, hvad Gud herigennem og i sin nåde skænker os.

Og man kommer ikke langt i jødemission uden ydmyghed og erkendelse og bekendelse af kirkens synd over for det jødiske folk gennem tiderne. Men man kommer slet ikke nogen vegne, dersom man holder budskabet for sig selv.

I håbet om, at vi i ydmyghed kan fortsætte med at række jøder evangeliet om den korsfæstede og opstandne Jesus, takker jeg for støtte og forløb for Israelsmissionens medarbejdere i det år, der er gået, og inviterer til fortsat engagement og arbejde for, at endnu flere jøder må tage imod evangeliet om ham.

Han – Jesus – er opstanden! Ja, han er sandelig opstanden!